



**FRONTIER
REVIEW**

ANALĪTISKAIS UN
PĒTNIECISKĀS ŽURNĀLISTIKAS
BIĻETENS

FRONTIER REVIEW • IZDEVUMS NR. 1

Hibrīddraudi pašreizējā vēlēšanu ciklā Latvijā: **Eiropas dimensija**

Izdevums Nr. 1

2026. gada septembris

Izdevējs Bonum Publicum Media

Ievads

Frontier Review mērķi un uzdevumi

Politiskā teorija bez pirmavotiem viegli nonāk spekulatīvas domāšanas jomā. Žurnālistiska izmeklēšana bez teorētiska pamata riskē palikt vien par skaļu uzvaru un sensacionālu epizožu apkopojumu. Frontier Review apvieno teorētisko un praktisko, pētniecisko pieeju: skaidro Krievijas Federācijas ietekmes sistēmisko loģiku, balstoties uz dokumentiem, tiesu lietām, korporatīvajām saiknēm un konkrētu cilvēku rīcību.

Izdevuma teorētisko pamatu veido Dmitrija Savina izstrādātā neosovetisma koncepcija — padomju sistēmas ideoloģiskā, politiskā, sociālā un ekonomiskā transformācija XX gadsimta beigās un XXI gadsimta sākumā. Viņa pētījumi ir akadēmiski recenzēti un publicēti krievu un angļu valodā Varšavas Universitātes Austrumeiropas un Centrālāzijas tiesību pētniecības centra žurnālā The Warsaw East European Law Review. Iepriekš, 2022. gada februārī, Savins Brīvās Krievijas institūtam sagatavoja ziņojumu «Krievijas Federācijas hibrīdā iespēšanās: Kremļa mērķi, kadri un metodes Latvijā».

Pētnieciskās žurnālistikas pamatu veido žurnālista Leonīda Jakobsona darbi, kas cita starpā balstās uz personisko arhīvu, kurš izveidots vairāk nekā 35 darba gados Latvijā un kaimiņvalstīs. Tajā ietilpst uzņēmumu dokumenti, amatpersonu deklarācijas, tiesu materiāli, Krievijas «tautiešu» organizāciju arhīvi, publikācijas un paša avotu sniegtās ziņas. Šie materiāli ļauj izsekot tam, kā cilvēki, uzņēmumi un politiskās struktūras gadu desmitiem mijiedarbojas Latvijā, Baltijas makroreģionā un Eiropas Savienībā.

Frontier Review komanda pēta arī prokremlisko grupu darbību Latvijā, tostarp mēģinājumus iepriekšējā vēlēšanu ciklā izmantot tā dēvētos koviddisidentu protestus. Šie pētījumi ir tulkoti latviešu valodā un publicēti Latvijas plašsaziņas līdzekļos.

Neosovetisms kā pasaules uzskata un politiskais modelis

Neosovetisma koncepcijā XX gadsimta 80. gadu pārbūve tiek aplūkota kā padomju sistēmas transformācija, kas ļāva partijas nomenklatūrai, bijušajiem VDK darbiniekiem un viņu izveidotajai un kontrolētajai oligarhijai saglabāt galvenās pozīcijas. PSRS sabrukums iznīcināja vienoto valsti, taču neiznīcināja tās iekšienē izveidojušos kadrus, saiknes un priekšstatus par varu.

Jaunais pārvaldes aparāts apvienoja trīs grupas: bijušo partijas nomenklatūru, bijušo specdienestu darbinieku struktūras un oligarhiju — viņu ekonomiskos un mediju partnerus. Par balstu palika no PSRS mantotais spēka

struktūru darbinieku un ierēdņu korpuss. Privātajai uzņēmējdarbībai pavērās izaugsmes iespējas, taču stratēģiskās nozares, finanšu plūsmas un mediji kļuva par «komandējošām virsotnēm», ko kontrolēja iepriekšējais «varas aparāts».

Par kultūras un ideoloģisko pamatu kļuva padomju identitāte, kurā centrālo vietu ieņēma «1945. gada 9. maija lielās uzvaras» kults. Maskava izmanto mītu par joprojām notiekošo «cīņu pret nacismu», lai attaisnotu agresiju un iejaukšanos citu valstu iekšējās lietās. Šā modeļa ietvaros padomju varas aparāta un oficiāli atbalstītas padomju identitātes saglabāšana nosaka bijušās savienotās republikas piederību neosovetiskajai ietekmes sfērai.

Būtībā šis modelis atkārto «Brežņeva doktrīnu» — ierobežotas suverenitātes koncepciju. Krievijas Federācija sev piešķir «vecākā brāļa» lomu attiecībā pret bijušajām padomju republikām gluži tāpat, kā PSRS sevi uzskatīja par «vecāko» attiecībā pret atkarīgajām Austrumeiropas valstīm. Organizatoriski šī telpa tika veidota ar NVS, Eirāzijas Ekonomiskās savienības un Kolektīvās drošības līguma organizācijas starpniecību. Par ciešāko integrācijas formu kļuva Krievijas un Baltkrievijas Savienotā valsts.

Kamēr bijusi padomju republika atzīst Krievijas Federācijas virsvadību un oficiāli deklarē uzticību padomju identitātei kā savas kultūras un pasaules uzskata pamatam, Maskava pieļauj tās iekšpolitikas un ārpolitikas kursa izmaiņas. Apdraudējums atkarīgo elīšu varai vai atteikšanās no padomju identitātes izraisa spiedienu, informācijas operācijas, atbalstu separātiskiem veidojumiem vai militāru iejaukšanos.

Kā šādas iejaukšanās piemērus var minēt:

- Tadžikistānā 1992.–1997. gadā Maskava sniedza militāru un citu atbalstu nomenklatūras valdībai tās konfrontācijā ar demokrātiskajiem spēkiem un politiskā islāma organizācijām.

- Gruzijā prezidenta Zviada Gamsahurdijas, kurš nāca no disidentu un nacionālistu vides, bruņotajai gāšanai 1991.–1992. gadā sekoja Krievijas kontroles nostiprināšana pār Dienvidosetiju un Abhāziju.

- Azerbaidžānā karš par Kalnu Karabahu 1988.–1993. gadā un cīņa par varu, kurā piedalījās Tautas fronte, kas arī bija pretstatā vecajai PSKP un VDK elitei, izraisīja Maskavas iejaukšanos un tās ietekmes saglabāšanu ar iesaldēta konflikta palīdzību.

- Moldovā 1989.–1992. gada konfrontācija, pieaugot antikomunistiskās Tautas frontes ietekmei, noslēdzās ar karu Piedņestrā un vēl viena iesaldēta konflikta izveidošanos.

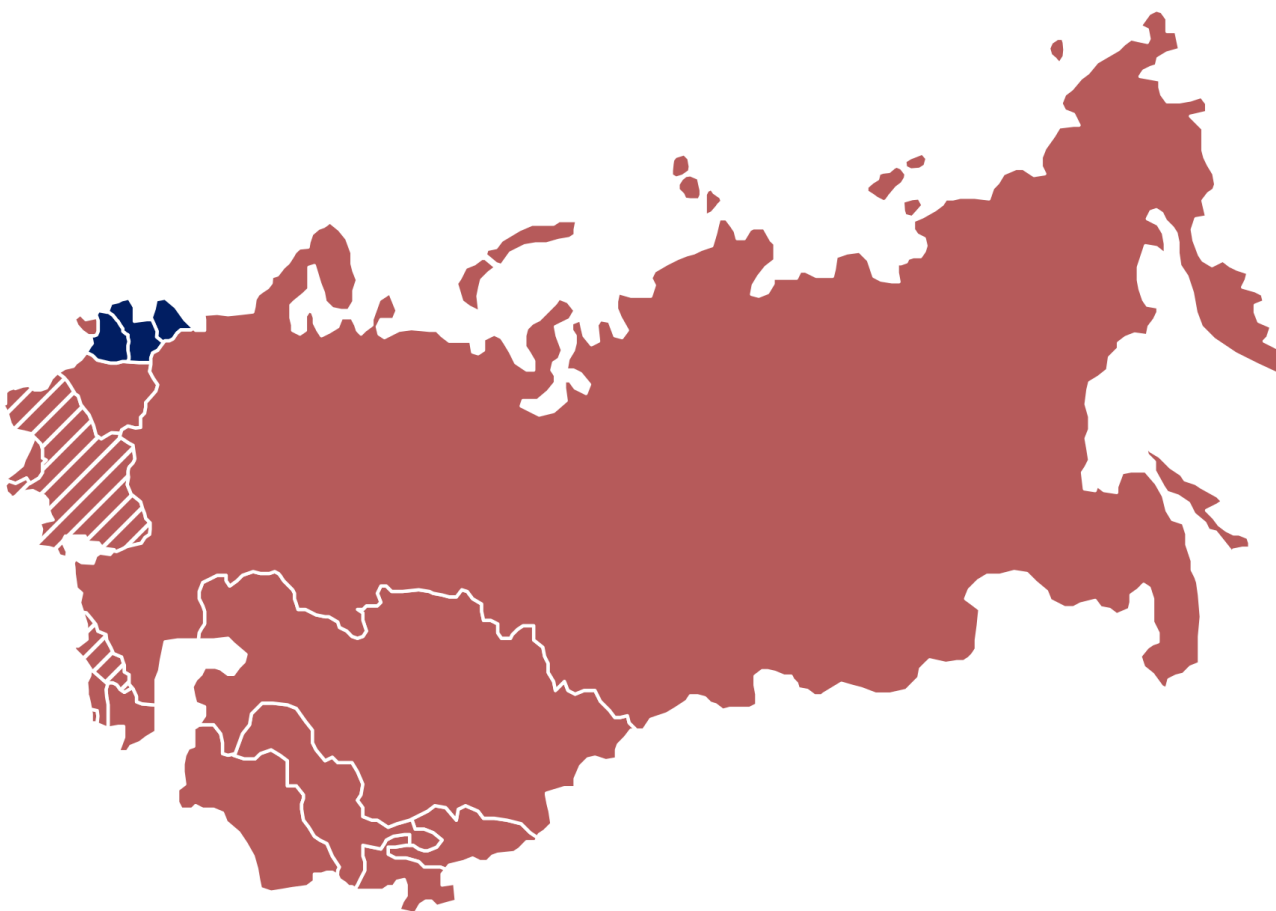
Visos gadījumos redzam, ka iejaukšanās un kontroles modeli, ko tagad dēvē par «hibrīdu», Krievijas Federācija aktīvi izmantoja vēl ilgi pirms šā termina parādīšanās. Turklāt pēc būtības tas atkārto Staļina

vadības metodes 1939.-1940. gada karā ar Somiju — marionešu «Somijas Demokrātiskās Republikas» izveidošanu.

2014. gadā Maskava šo modeli izmantoja Ukrainā: anektēja Krimu un izveidoja marionešu Doneckas un Luhanskas «republikas», kavējot valsts izešanu no neosovietiskās ietekmes sfēras.

Baltija kā zaudēta «likumīga» teritorija

Latvija, Lietuva un Igaunija kļuva par galveno izņēmumu neosovietiskajā modeli. Tās atjaunoja valstisko pēctecību, īstenoja demokrātiskas un tirgus reformas, iestājās Eiropas Savienībā un NATO. Neosovietiskajā pasaules ainā tas nozīmē tādas teritorijas zaudēšanu, kuru Kremlis turpina uzskatīt par savas ietekmes telpas «likumīgu» daļu, jo tā agrāk ietilpa Padomju Savienībā.



Šā iemesla dēļ Latvija, Lietuva un Igaunija tiek vērtētas kā «fašistiskas» vai «neonacistiskas»: neosovietiskā modeļa ietvaros jebkāda pretošanās neosovietismam, ko iemieso Krievijas Federācija, tiek uzskatīta par «fašismu». «Fašisms», «nacisms» un «neonacisms» neosovietiskā pasaules uzskata ietvaros apzīmē nevis konkrētas ideoloģijas vai prakses, bet gan jebkādu pretošanos neosovietismam un padomju identitātes noliegumu.

No tā izriet divi Maskavas stratēģiskie, eksistenciālie uzdevumi attiecībā uz Latviju, Lietuvu un Igauniju: 1) vienā vai otrā formā atgūt kontroli pār tām un pēc tam 2) izmantot tās par ieejas punktu savai ietekmei ES un NATO kopumā — ekonomiskajai, politiskajai, kultūras un ideoloģiskajai ietekmei.

Maskavas taktika pašreizējā vēlēšanu ciklā Latvijā

Pašlaik novērojam vairākus riska faktoros, kas pārklājas un tādējādi rada īpašu apdraudējumu Latvijas Republikai.

- Vairāku iemeslu dēļ Krievijas Federācija Latviju vēsturiski uztver kā «vājo posmu» starp visām Baltijas valstīm, un tas pats par sevi ir būtisks stimuls šeit organizēt vismaz provokācijas.

- Latvijā — parlamentārā republikā — tuvojas Saeimas vēlēšanas, ko Krievijas Federācijas valdība un specdienesti tradicionāli uzskata par piemērotu laiku politiskai destabilizācijai.

- Tikai Latvijā pastāv oligarhu grupa, turklāt visiem tās pārstāvjiem tā vai citādi ir senas, noturīgas saiknes ar Maskavu; Igaunijā vai Lietuvā līdzīgu grupu vai slāņu nav.

- Vairāku Eiropas un Amerikas analītisko izdevumu ieskatā Krievijas diktators Vladimirs Putins iecerējis īstenot virkni provokāciju, iespējams, pat militāras sadursmes, lai pārbaudītu NATO rīcībspēju.

- Ņemot vērā samērā sarežģīto sociālpolitisko situāciju Latvijā, ievērojamu vēlēšanu atbalstu gūst gan prokremliskās partijas, gan Aināra Šlesera partija.

Ņemot vērā, ka pati neatkarīgas, demokrātiskas un eiropeiskas Latvijas pastāvēšana neosovietiskā pasaules uzskata ietvaros ir eksistenciāls izaicinājums, iepriekš minēto riska faktoru kopums situāciju padara samērā bīstamu.

Mūsu vērtējumā Latvijā darbojas un dažos gadījumos turpina darboties vairākas Krievijas Federācijas specdienestu struktūras un ietekmes aģentu tīkli, turklāt gandrīz visiem ir «saskares punkti» ar A. Šleseru.

Turpmāk ar konkrētiem piemēriem parādīsim, kā tie darbojas.

1. Daudzlīmeņu aģentūras tīkls

No diplomāta līdz vienreiz izmantojamam izpildītājam

Aiz spiegošanas lietām Latvijā iezīmējas noturīga sistēma: Krievijas specdienesti vāc ziņas, atrod izpildītājus un veido kanālus turpmākām operācijām. Tos interesē aizsardzība, transports, kritiskā infrastruktūra un cilvēki, kuriem ir piekļuve šiem objektiem. Atsevišķs uzdevums var šķist maznozīmīgs. Tā mērķis kļūst saprotams, kad izdodas atjaunot ķēdi no izpildītāja līdz kuratoram.

Pēc Krievijas diplomātiskās klātbūtnes samazināšanas Eiropā kopš 2022. gada GRU, FSB un SVR paplašināja attālināto vervēšanu. Starp štata darbinieku un uzdevuma izpildītāju tiek veidota starpnieku ķēde. Tā ļauj nodot norādījumus, saņemt ziņas un slēpt operācijas organizatorus. Izpildītājs var nezināt kuratora vārdu, nekad ar viņu nesatīties un redzēt tikai nelielu kopējās darbības daļu.

Par vienu no šādas darbības platformām kļuva Telegram, tostarp kanāls «Антифашисты Прибалтики» («Baltijas antifašisti»). Tajā ideoloģiski aicinājumi mijas ar cilvēku meklēšanu konkrētiem uzdevumiem: nofotografēt objektu, izsekot tehnikas pārvietošanai, noskaidrot cilvēka identitāti, savākt un nodot ziņas. Vienus piesaista ar peļņas solījumu, citus — ar dalību «cīņā pret nacismu». Iesaistoties arvien dziļāk, uzdevumi kļūst sarežģītāki un izpildītāja risks pieaug.

Kuratoriem šādi dalībnieki ir patērīna materiāls. Viņu atmakošana un kriminālvajāšana kļūst par operācijas izmaksām, savukārt organizatori paliek ārpus Latvijas jurisdikcijas. Attālinātā saziņa ļauj ātri aizstāt aizturēto un turpināt darbu pa citu kanālu.

Īpaši vērtīgi ir cilvēki ar likumīgu piekļuvi lidostu ierobežotās piekļuves zonām, remonta bāzēm, transporta mezgliem un citiem kritiskās infrastruktūras objektiem. Profesionālais statuss un ikdienas pienākumi ļauj viņiem novērot to, kas nav pieejams nepiederošām personām: piekļuves kārtību, darba grafikus, pārvietošanās maršrutus un apsardzes režīma izmaiņas. Lietišķie kontakti šīs iespējas paplašina.

Tādēļ aģentūras darbības izmeklēšana nebeidzas ar saraksti ar kuratoru. Tā prasa izpētīt izpildītāja biogrāfiju, dienesta pilnvaras, uzņēmumus, finansējuma avotus un politiskās saiknes. Tieši šeit atsevišķa krimināllieta sāk atklāt plašākas vides uzbūvi.

Krimināllietas un vēlēšanu riski

2025. gadā Latvijas Valsts drošības dienests (VDD) nodeva prokuratūrai divas lietas par spiegošanu Krievijas specdienestu labā un lietu pret četrām personām, kuras apsūdzētas kaitniecisku darbību sagatavošanā un īstenošanā Latvijā Krievijas uzdevumā. Atsevišķā lietā divas personas sauca pie atbildības par prokremliskās noziedzīgās organizācijas «Baltijas antifašisti» vadīšanu vai dalību tās izdarītajos noziegumos.

Šīs lietas aptver dažādus viena apdraudējuma posmus: informācijas vākšanu, tīkla organizēšanu un pāreju pie konkrētām darbībām. Lai novērtētu tā mērogu, ir svarīgi noskaidrot, kuri kanāli jau darbojas, kuriem objektiem izpildītāji ieguva piekļuvi un kādas iespējas saglabājās pēc aizturēšanām.

Saeimas vēlēšanas 2026. gada oktobrī šim darbam piešķir papildu nozīmi. Politiskā konkurence saasina sabiedrības konfliktus un paplašina informācijas operāciju iespējas. Kriminālprocesi kļūst par materiālu kampaņām pret VDD, prokuratūru un tiesām. Lietās iesaistītās personas tiek attēlotas kā politiskas vajāšanas upuri, bet apsūdzību saturu izspiež strīdi par identitāti, valodu un attiecībām ar Krieviju.¹

Frontier Review vērtējumā aģentūras darba, piekļuves infrastruktūrai un politiskā atbalsta apvienojums rada iespējas ilgstoši ietekmēt Latvijas valsti. Lai saprastu, kā tās tiek izmantotas, nepieciešams izsekot konkrētām saiknēm — no uzdevuma un nodotajām ziņām līdz uzņēmumam, partijas vadībai un publiskajai kampaņai.

Ar to sākas Iljas Podkolzina stāsts — par bijušo ierēdni, aviācijas uzņēmēju un partijas funkcionāru, kurš notiesāts par darbu Krievijas izlūkdienesta labā.

2. Ilja Podkolzins

Ierēdnis, pilots, politiķis, aģents

Ilja Podkolzins apvienoja valsts dienesta pieredzi, darbu aviācijas biznesā un dalību politikā. Bijušajam Daugavpils domes deputātam un Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras pārstāvniecības Krievijā vadītāja vietniekam² bija saiknes, kas bija vērtīgas Krievijas militārajai izlūkošanai.

2026. gada 28. jūlijā Rīgas pilsētas tiesa apstiprināja vienošanos lietā Nr. 18400001626. Podkolzins atzina vainu spiegošanā saskaņā ar Krimināllikuma 85. panta pirmo daļu. Tiesa viņam piesprieda brīvības atņemšanu uz pieciem gadiem un probācijas uzraudzību uz vienu gadu.



Ekrānuzņēmums: Iljas Podkolzina Facebook profils

Ar pseidonīmu «Vadims Sedovs» viņš GRU vajadzībām vāca ziņas par aviācijas un militāro infrastruktūru: Spilves lidlauku, lidostas «Rīga» slēgtajām zonām, NATO klātbūtni un Ukrainai sniegtās palīdzības loģistiku. 2023. un 2024. gadā Podkolzins devās uz Maskavu uz konspiratīvām tikšanās reizēm ar Sergeju Vasiljevu, vienu no «Baltijas antifašistu» vadītājiem.³ Ar

Vasiljeva un tīkla starpniecību viņš nodeva ziņas GRU kuratoriem. 2025. gada oktobrī Podkolzinu aizturēja.

Lai izprastu viņa iespējas, būtiska ir uzņēmumu vēsture. Tā saista Podkolzinu ar aviācijas uzņēmumiem, Krievijas īpašniekiem un lidostas infrastruktūru. Nākamais jautājums — kādu piekļuvi šīs saiknes viņam nodrošināja: kādos objektos viņš varēja iekļūt, kādā statusā un kuros laikposmos. Atbildei nepieciešams salīdzināt lietas materiālus ar ziņām par uzņēmumu darbu un individuālajām caurlaidēm.

ECO Airlines: četri darbinieki un augošas parādsaistības bez ieņēmumiem

SIA ECO Airlines Podkolzinam piederēja 51 procents kapitāldaļu. Atlikušie 49 procenti piederēja Nikolajam un Jeļenai Ulanoviem. Viņu meita Darja darbojās kā prokūriste — uzņēmuma pārstāve ar plašām komercpilnvarām. Uzņēmums bija reģistrēts adresē Skultes iela 50/15 Mārupes novadā; norādītais darbības veids bija pasažieru aviopārvadājumi.⁴

ECO Airlines 2022. gada pārskats rāda uzņēmumu bez uzrādītiem pārdošanas ieņēmumiem, taču ar personālu, izdevumiem un augošām parādsaistībām. Vidējais darbinieku skaits gadā bija četri cilvēki.⁵

Gada laikā citu īstermiņa aizņēmumu atlikums pieauga no 161 148 līdz 476 997 eiro — par 315 849 eiro. Decembra beigās īstermiņa saistību kopējā summa sasniedza 530 910 eiro, bet aktīvu vērtība bija 61 334 eiro. No šīm saistībām 53 285 eiro veidoja parādi piegādātājiem un darbuuzņēmējiem.⁶

Pārskatā uzrādīta pašizmaksa 188 615 eiro apmērā, pārdošanas izmaksas 26 405 eiro apmērā un administrācijas izmaksas 26 804 eiro apmērā. Procentu un tamlīdzīgas izmaksas pieauga no 1 156 līdz 27 456 eiro. Vienlaikus uzņēmums uzrādīja procentu un tamlīdzīgus ieņēmumus 2 809 eiro apmērā.⁷

2022. gada zaudējumi bija 266 471 eiro. Kopā ar iepriekšējo gadu nesegtajiem zaudējumiem to summa sasniedza 479 576 eiro. Uzņēmuma pamatkapitālam esot 10 tūkstošiem eiro, tā pašu kapitāls 2022. gada 31. decembrī bija minus 469 576 eiro.⁸

Galvenais jautājums, ko rada šis pārskats, — kas un ar kādiem nosacījumiem uzņēmumam izsniedza aizdevumus. Aizņēmumu atlikums pieauga gandrīz trīskārt, lai gan pārdošanas ieņēmumi nav uzrādīti. Kreditoru vārdi un finansējuma mērķis iesniegtajā dokumentā nav atklāti. Lai atjaunotu līdzekļu kustību, nepieciešami aizdevuma līgumi un banku kontu izraksti; lai izprastu uzņēmuma darbu — izmaksu atšifrējumi un ziņas par darbinieku nodarbinātību.

³ Dokuments Nr. 42.

⁴ Dokuments Nr. 10.

⁵ Dokuments Nr. 13.

⁶ Dokuments Nr. 13.

⁷ Dokuments Nr. 13.

⁸ Dokuments Nr. 13.

¹ Dokuments Nr. 41.

² Dokuments Nr. 32; Dokuments Nr. 37.

Darbības izbeigšana

2024. gada 15. martā ECO Airlines tika anulēts PVN maksātāja statuss. 2025. gada 23. janvārī Latvijas Valsts ieņēmumu dienests (VID) pieņēma lēmumu par uzņēmuma darbības izbeigšanu. 2025. gada vasarā tas tika izslēgts no reģistra.⁹ Iepriekš minētie finanšu rādītāji attiecas uz 2022. gada beigām; gada pārskats nav likvidācijas bilance.

Piekļuves aviācijas infrastruktūrai nozīme redzama arī VDD datos. 2025. gadā dienests pārbaudīja gandrīz trīs tūkstošus nozares darbinieku un amata pretendentu. Par 24 personām darba devēji saņēma negatīvus atzinumus. Starp iemesliem bija regulāri braucieni uz Krieviju un Baltkrieviju, prokremliski uzskati, saiknes ar Krievijas spēka struktūru darbiniekiem un šaubas par spēju ievērot lidostas drošības režīmu.

Daugavpils uzņēmumi

Pēc ECO Airlines likvidācijas Podkolzinam palika Daugavpilī reģistrētā SIA Sarma-D. Tās darbības veidu vidū norādīts pasažieru gaisa transports un ēdināšana. Adresē Vienības iela 15 darbojās arī SIA Pasaules brīnumi restorāns.¹⁰

2026. gada 20. janvārī Ingrīda Podkolzina visas Pasaules brīnumi kapitāldaļas nodeva savai meitai Annai Turkovai, kura nākamajā dienā kļuva par valdes vadītāju.¹¹ 2025. gadā restorāna apgrozījums pārsniedza 684 tūkstošus eiro.¹² Īpašnieka maiņa notika trīs mēnešus pēc Podkolzina aizturēšanas; kapitāldaļu nodošanas pamats un nosacījumi ir izpētāmi atsevišķi.

No ECO Airlines līdz Airline Support Baltic

Saikne ar Ulanoviem aizved izmeklēšanu pie cita uzņēmuma — Airline Support Baltic. Nikolajs Ulanovs bija tā sākotnējais īpašnieks, bet Podkolzins — pirmais valdes loceklis.¹³ Tādējādi divos aviācijas uzņēmumos atkārtojas viena un tā pati saikne: Ulanovu Krievijas kapitāls un Podkolzina līdzdalība pārvaldē.

3. Airline Support Baltic

Krievijas aviācijas biznesa bāze Rīgā

SIA Airline Support Baltic (ASB) tika reģistrēta 2015. gada jūnijā. Saskaņā ar sākotnējiem dokumentiem 100 procenti kapitāla piederēja Voronežas uzņēmējam Nikolajam Ulanovam. Ilja Podkolzins kļuva par pirmo valdes locekli ar tiesībām pārstāvēt sabiedrību atsevišķi. Viņš piedalījās uzņēmuma darbības uzsākšanā, pēc tam vadība pārgāja īpašnieka rokās.¹⁴

Ulanovs publiski raksturoja ASB kā starptautiskas aviācijas grupas daļu. Tajā ietilpa Krievijas pārvaldītājs «RusLine», biznesa aviācijas operators Sirius Aero, komponentu piegādātājs EFTEC un Maskavas uzņēmums RusLine Technics.¹⁵ Rīgas bāze ieguva EASA Part-145 sertifikāciju un kļuva par Boeing un Embraer lidmašīnu remonta bāzi.

Reģistrācijas datus norādīts arī Krievijas pilsonis Antons Kuzņecovs ar tiešu līdzdalību 10 procentu apmērā ASB kapitālā.¹⁶ Lai atjaunotu pilnu īpašumtiesību vēsturi, būtisks ir šis līdzdalības rašanās datums un turpmākās izmaiņas dalībnieku sastāvā.

2025. gadā uzņēmumā strādāja 186 cilvēki.¹⁷ Uzņēmums apkalpo starptautisko biznesa aviāciju un darbojas Latvijas lielākās lidostas kontrolējamajā zonā. Darbības mērogs un bāzes atrašanās vieta padara tās īpašnieku un vadītāju vēsturi par būtisku izmeklēšanas daļu.

Lidmašīnas, ķīla un reģistrācijas datu maiņa

Sirius Aero pārtrauca lidojumus 2022. gada 26. februārī un vēlāk nonāca bankrota procedūrā. Izdevums «Abireg», atsaucoties uz Krievijas arbitražas tiesas materiāliem un Flightradar24 datiem, ziņoja, ka deviņas no desmit uzņēmuma pārvaldībā esošajām Embraer Legacy un Hawker lidmašīnām tika pārvietotas uz Rīgu, bet vēl viena — uz Stambulu.¹⁸

Šajā stāstā būtiski ir lidmašīnu reģistrācijas numuri, pārlidojumu datumi un ziņas par to turpmāko apkopi. Tie ļaus noskaidrot, kad lidmašīnas nonāca Latvijā un kāda bija Rīgas bāzes loma to turpmākajā ekspluatācijā.

Atsevišķu notikumu secību fiksē Latvijas reģistri. 2022. gada 18. martā tika dzēsta komercķīla par labu Signet Bank, kas bija saistīta ar sešiem Rolls-Royce AE3007A1 dzinējiem.¹⁹ Šādus dzinējus uzstāda Embraer Legacy 600 lidmašīnām.

Pēc piecām dienām, 23. martā, Uzņēmumu reģistrā Nikolajam un Jeļenai Ulanoviem Krievijas pilsonības vietā tika norādīta Grenādas pilsonība. Dzīvesvietas valsts palika Latvija.²⁰ Vienas nedēļas laikā mainījās ziņas par aviācijas aprīkojuma apgrūtinājumu un īpašnieku pilsonību. Jānošķir Grenādas pilsonības iegūšanas datums no ieraksta maiņas datuma Latvijas reģistrā; šis ieraksts arī nesniedz skaidrību par Krievijas pilsonības saglabāšanu.

Rīgas bāzes iespējas

ASB piedāvā Embraer Legacy 600 apkopi un salona būtisku pārbūvi, tostarp polsterējuma nomaiņu, apdares atjaunošanu un interjera elementu izgatavošanu. Darbu portfelis rāda bāzes spēju veikt sarežģītus darbus biznesa lidmašīnās, kuras izmantoja Krievijas politiskā un uzņēmējdarbības elite.

⁹ Dokuments Nr. 10; Dokuments Nr. 3.

¹⁰ Dokuments Nr. 31; Dokuments Nr. 23.

¹¹ Dokuments Nr. 23.

¹² Dokuments Nr. 15.

¹³ Dokuments Nr. 7.

¹⁴ Dokuments Nr. 6; Dokuments Nr. 7.

¹⁵ Dokuments Nr. 40.

¹⁶ Dokuments Nr. 6; Dokuments Nr. 7.

¹⁷ Dokuments Nr. 6.

¹⁸ Dokuments Nr. 39.

¹⁹ Dokuments Nr. 7.

²⁰ Dokuments Nr. 7; Dokuments Nr. 6.

Pēc tam, kad Rietumu ražotāji pārtrauca oficiālo atbalstu Krievijas operatoriem, piekļuve Eiropas remonta jaudām ieguva papildu nozīmi. ASB stāstā jautājums ir par to, kuras lidmašīnas un kuri pasūtītāji izmantoja šīs iespējas.

Nodokļu parāds un VID ierobežojumi

2026. gada 3. jūlijā VID Nodokļu nomaksas veicināšanas pārvalde pieņēma lēmumu Nr. 30.417.19.2//64725. Airline Support Baltic tika aizliegta reorganizācija un likvidācija, dalībnieku un amatpersonu maiņa, kapitāla samazināšana un jaunu komercķīlu reģistrācija. 7. augustā uzņēmuma nodokļu parāds bija 1 137 048 eiro.²¹

Dažas dienas pirms VID lēmuma Ainārs Šlesers ASB angārā ierakstīja reklāmas video. «Tā nav Londona, tā nav Ņujorka... Tā ir Rīga, tā ir Latvija,» uz lidmašīnu fona teica politiķis, pasniedzot uzņēmumu kā veiksmīgu eksportētāju.

Šlesers apgalvoja, ka uzņēmums gadā nodokļos samaksā vairāk nekā piecus miljonus eiro. Minētajos Crediweb datos norādīta aptuveni 3,2–3,5 miljonu eiro summa.²² Tiešam salīdzinājumam jānoskaidro, uz kuriem gadiem attiecas šie rādītāji un kādi maksājumi tajos iekļauti.

Podkolzina loma ASB izveidē video netika pieminēta. Drīz pēc filmēšanas VID ieviesa ierobežojumus, bet augusta datī fiksēja nodokļu parādu, kas pārsniedza miljonu eiro.²³ Šī notikumu secība papildina uzņēmuma reklāmas tēlu ar būtiskiem tā darbības apstākļiem.

Šlesers sniedza publisku atbalstu uzņēmumam ar Krievijas kapitālu, kura pirmais vadītājs bija Podkolzins. Kas politiķi saista ar ASB īpašniekiem un kādēļ popularizēšanai viņš izvēlējās tieši šo uzņēmumu — tas ir nākamais izmeklēšanas jautājums. Tas aizved aviācijas bāzes stāstu līdz tās dalībnieku politiskajām saiknēm.

Ratņikovs un līdz galam neizpētītās Konkors pēdas

2026. gada augustā sākās divu Sergeja Ratņikova uzņēmumu — MRO-RĪGA un AVIOKOMPLEKTS — likvidācija. Abi bija reģistrēti adresē Dzirnieku iela 11 Mārupes aviācijas zonā. To kopējais pamatkapitāls bija 1 666 151 eiro, taču 2025. gadā abi uzrādīja nulles apgrozījumu.²⁴ Ieraksts par MRO-RĪGA likvidāciju parādījās 11. augustā, par AVIOKOMPLEKTS — 19. augustā. Ratņikovs bija abu struktūru vienīgais dalībnieks un likvidators.²⁵

Likvidācijas sākās neilgi pēc Podkolzina notiesāšanas. Podkolzina un Ratņikova lietišķās saiknes ir izsekojamas kopš 2009. gada: abi tika minēti projekta Konkors dalībnieku vidū lidostā «Rīga». Ratņikovs pārstāvēja Konkors, bet Podkolzins — CT Aviation Services.

Grupas vēsturē ir arī lieta par MiG-29 detaļu pārvietošanu no Krievijas caur Latviju. Kratišanas notika uzņēmuma FLATERS noliktavās; tas bija saistīts ar Ratņikovu un AVIOKOMPLEKTS.²⁶ 2010. gadā Ratņikova kriminālvajāšana netika uzsākta; 2013. gadā tika notiesāts bijušais direktors Viktors Tarasenko. Šā procesa materiāli atklāj agrākās Mārupes aviācijas vides saiknes ar Krievijas partneriem un aviācijas komponentu pārrobežu apriti.

4. Politiskā dimensija: Šlesera un Bartaševiča alianse

LPV pirmie numuri Rīgā un Latgalē

Ainārs Šlesers un Aleksandrs Bartaševičs 2026. gada Saeimas vēlēšanās kandidē no vienas partijas — «Latvija pirmajā vietā» (LPV). Šlesers ir tās saraksta pirmais numurs Rīgā, Bartaševičs — Latgalē. Viņu politiskā alianse ir nostiprināta, kandidējot ar kopīgu partijas zīmolu divos vēlēšanu apgabalos.

Šāds pirmo numuru sadalījums savieno Šlesera galvaspilsētas resursus ar Bartaševiča un viņa partijas Kopā Latvijai reģionālo balstu. Frontier Review vērtējumā alianse apvieno protestējošo uzņēmējdarbības vides daļu un Latgales krievvalodīgo elektorātu. Abi politiķi iestājas par sankciju ierobežojumu atcelšanu un ekonomisko saišu atjaunošanu ar Krieviju, kritizē pretizlūkošanas un tiesībsargzības iestādes. Šī retorika atbalsta informācijas kampaņas ap krimināllietās iesaistītajām personām.

Izmeklēšanā principiāli svarīgi ir tas, ka divi Podkolzina saikņu virzieni saplūst vienā vēlēšanu aliansē. Šlesers reklamē aviācijas uzņēmumu ASB, kura izveidē piedalījās Podkolzins. Bartaševičs vada partiju, kuras valdē Podkolzins palika līdz notiesāšanai par spiegošanu un vēl divas dienas pēc tās. Vēlēšanās abi politiķi ir LPV apgabalu sarakstu pirmie numuri.

Podkolzins partijas Kopā Latvijai valdē

2024. gada 17. jūnijā Ilja Podkolzins kļuva par partijas Kopā Latvijai valdes locekli; partiju vadīja bijušais Rēzeknes mērs Aleksandrs Bartaševičs. Pēc aizturēšanas Podkolzins joprojām bija reģistrēts partijas vadībā. Viņa pilnvaras izbeidza tikai 2026. gada 30. jūlijā — divas dienas pēc notiesāšanas par spiegošanu.²⁷

Bartaševičs paziņoja, ka neko nezina par lietas apstākļiem, un deva priekšroku sarunai par Podkolzina pilota kvalifikāciju.²⁸ Jautājums, kādēļ pēc aizturēšanas spiegošanas lietā Podkolzins vēl deviņus mēnešus palika valdē, palika neatbildēts.

²¹ Dokuments Nr. 6.

²² Dokuments Nr. 6.

²³ Dokuments Nr. 6.

²⁴ Dokuments Nr. 17; Dokuments Nr. 18.

²⁵ Dokuments Nr. 20; Dokuments Nr. 8.

²⁶ Dokuments Nr. 11; Dokuments Nr. 12.

²⁷ Dokuments Nr. 1; Dokuments Nr. 2.

²⁸ Dokuments Nr. 42.



Aleksandrs Bartaševičs un Ainārs Šlesers. Avots: A. Šlesera Facebook profils

Pašam Bartaševičam ir liegta pieļaušana valsts noslēpumam. Viņam ir izvirzītas apsūdzības par ārvalstu nekustamā īpašuma un ienākumu ilgstošu nedeklarēšanu. 2026. gada jūnijā Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB) nodeva prokuratūrai materiālus par iespējamu dienesta pilnvaru ļaunprātīgu izmantošanu, turpinot rekreācijas SPA centra būvniecību Rēzeknē. Saskaņā ar izmeklēšanas versiju pilsēta uzņēmās jaunas finanšu saistības bez pietiekama tiesiska un ekonomiska pamata.

Podkolzins ieguva vadošu amatu reģionālā partijā, kas izveidota ap vietējo līderi, kura lēmumi un rīcība ar publiskajiem resursiem paši kļuvuši par kriminālprocesa priekšmetu.

Aviācijas bizness un politiskais atbalsts

Airline Support Baltic reklamēšana ir daļa no Šlesera plašākas iesaistes komercprojektu popularizēšanā. Viņa dēls Edvards bija Rīga Waterfront mātesuzņēmuma padomē laikā, kad parādījās pirmās B kategorijas kapitāldaļas.²⁹ Pats Šlesers ir projekta «Ziemeļu Dubaija» galvenais publiskais lobētājs. Šīm lietišķajām saiknēm pievienojas vēlēšanu savienība ar Bartaševiču — tās partijas vadītāju, kuras valdē bija Podkolzins.

Šīs saiknes izvirza Šleseram konkrētu jautājumu: kādēļ viņš konsekventi popularizē uzņēmumus un projektus, kas saistīti ar Krievijas kapitālu, migrācijas instrumentiem un cilvēkiem, kuri nonākuši pretizlūkošanas redzeslokā? Reklāmas video par «veiksmīgu biznesu» neizskaidro nedz šo saikņu raksturu, nedz kritērijus, pēc kuriem tiek izvēlēti publiski atbalstāmie projekti.

5. «Baltijas antifašisti»

Telegram diplomātiskā piesega vietā

2025. gada pārskatā VDD «Baltijas antifašistus» dēvē par prokremlisku noziedzīgu organizāciju. Tās dalībnieki izplatīja Kremļa propagandu un vāca informāciju, ko var izmantot pret Latvijas nacionālo drošību. Ar Telegram kanāla starpniecību viņi aicināja iesūtīt ziņas par valsts iedzīvotājiem Krievijas tiesībsargāšanas iestāžu un specdienestu vajadzībām.

Organizācija izveidojās pēc pilna mēroga kara sākuma un Krievijas diplomātisko iespēju samazināšanās. Pirmie aicinājumi koordinēt «Rīgas pagrīdi» ar Maskavas starpniecību kanālā parādījās 2022. gada 5. novembrī. Tā vadītājs Sergejs Vasiļjevs, bijušais PSRS VDK valdības sakaru tehniķis, pārcēlās uz Krieviju pēc kriminālprocesa Somijā. Somijas tiesa viņam piesprieda trīs gadus ilgu brīvības atņemšanu par 1,14 miljonu eiro atmazgāšanu ar Recyclix finanšu piramīdas starpniecību.

Vervēšanas mehānisms balstījās uz pakāpenisku iesaistīšanu. Ideoloģiski motivētam cilvēkam piedāvāja piedalīties «cīņā pret nacismu», citiem solīja ātru peļņu. Pirmais lūgums varēja būt nofotografēt ielu, sameklēt ziņas Google vai novērot objektu. Pēc ārēji nekaitīga uzdevuma sekoja nākamais. Cilvēks pārkāpa psiholoģisku robežu, pirms apzinājās sevi kā izlūkošanas darbības dalībnieku.

Polijas ABW atklāja līdzīgu 16 cilvēku tīklu, kura dalībniekus vervēja krievvalodīgos Telegram kanālos un kuriem maksāja kriptovalūtā. Uzdevumi kļuva sarežģītāki: no propagandas izplatīšanas līdz kameru un GPS izsekošanu uzstādīšanai pie dzelzceļa maršrutiem, pa kuriem tika vesta palīdzība Ukrainai, un pēc tam līdz dedzināšanas un diversiju sagatavošanai. Abos stāstos redzams viens operatīvās darbības modelis: attālināta vervēšana, sīki uzdevumi un pakāpeniska pāreja uz bīstamākām darbībām.

Tīkla cilvēki

Iļja Podkolzins pārstāvēja kuratoriem īpaši vērtīgu informācijas avota tipu: bijušais ierēdnis, uzņēmējs un aviācijas speciālists ar plašu kontaktu loku.

Igors Andrejevs strādāja par apsargu Lidl un Maxima. Saskaņā ar apsūdzības versiju viņš izmantoja piekļuvi novērošanas kamerām, fiksēja pircējus ar Ukrainu atbalstošu simboliku, noskaidroja viņu automašīnu numurus un nodeva ziņas kuratoriem. Viņam izvirzītas apsūdzības spiegošanā, laupīšanā un huligānismā; lietu izskata tiesa.

Jevgeņijs Okss, 73 gadus vecs finansists un Sergeja Vasiļjeva paziņa, tiek apsūdzēts ziņu vākšanā par diviem Latvijas iedzīvotājiem. Aizstāvība šo darbu sauc par parastu informācijas meklēšanu atklātajos avotos — OSINT. Apsūdzība to saista ar ziņu saņēmēju un nodošanas mērķi: saskaņā ar tās versiju ziņas tika mērķtiecīgi vāktas ārvalsts specdienestam.

Iveta Balode, Vasiļjeva sieva, tiek apsūdzēta datu vākšanā par Latvijas Nacionālo bruņoto spēku (NBS) vienībām pierobežas Balvu novadā, militāro tehniku un palīdzību Ukrainai. Viņas tiesas process kļuva par apsūdzēto atbalsta informācijas kampaņas centru.

²⁹ Dokuments Nr. 25; Dokuments Nr. 29.

Taksometra vadītājs Sergejs Sidorovs vāca ziņas par militārajām kravām un nodeva tās prokremliskā tīkla dalībniekiem. Viņam piesprieda brīvības atņemšana uz septiņiem gadiem.³⁰

Viktorija Matule, pazīstama kā Luna 2.0, administrēja Telegram kanālu. Pēc pārceļšanās uz Krieviju viņa uzstājās Sanktpēterburgas «Patriot» platformā, kas saistīta ar privātās militārās kompānijas «Wagner» vidi.

Denunciācija pret žurnālistu

2023. gada 30. janvārī Krievijas Federācijas Izmeklēšanas komitejas Maskavas pārvaldei tika nosūtīts iesniegums pret Kompromat.lv dibinātāju Leonīdu Jakobsonu. Dokumentā bija pārbaudīti žurnālista personas dati. Autori pieprasīja sākt krimināllietu un panākt viņa izsludināšanu starptautiskā meklēšanā par publikācijām par prokremliskajiem propagandistiem, tostarp Sputnik Lietuva redaktoru Maratu Kasemu.

Administratore Luna 2.0 lielījās ar iesnieguma iesniegšanu un publicēja dokumentu fragmentus Telegram. Prokremliskā tīkla dalībnieki centās vērst agresorvalsts represīvo aparātu pret Latvijā strādājošu pētniecisko žurnālistu. Šī epizode atklāj vēl vienu tīkla funkciju: spiedienu uz žurnālistiem, kuri noskaidro tā dalībniekus un saiknes.

Informatīvais vairogs

Ap apsūdzētajiem veidojas informācijas kampaņa, kas lietu saturu atvērta otrajā plānā un attēlo VDD kā patvaļas avotu.³¹

Ivetas Balodes piemērā lomas ir īpaši skaidri redzamas. Vladimirs Lindermans nosaka interpretāciju: lieta it kā esot «atriebība ģimenei» — «atriebjas par vīru, kuram nevar piekļūt». Alla Berezovska pārvērš kriminālprocesu sentimentālā stāstā par «trauslu sievieti» un «skolotāju cietumā». Komentētāji pārņem tēzes par «trim īsziņām» un «debesu fotogrāfiju», cenšoties pārliecināt auditoriju, ka zemākā līmeņa izlūkošana satelītu laikmetā ir bezjēdzīga.

Tēze par politisku izrēķināšanos ar krievvalodīgajiem pilda vairākus uzdevumus: atbalsta apsūdzētos, grauj uzticēšanos prokuratūrai, apgādā Krievijas medijus ar gataviem sižetiem un rada pamatu starptautiskām sūdzībām. Šāda kampaņa saista kriminālprocesus Latvijā ar Maskavas ārpolitiku.

6. Viktors Guščins

«Tautiešu» vides arhitekts

Viktors Guščins tiek apsūdzēts Eiropas Savienības sankciju pārkāpšanā. Viņa ilggadējā darbība rāda, kā tika veidota institucionāla vide, kas apgādā Krievijas diplomātiju ar paziņojumiem, petīcijām un «liecībām» par it kā sistēmisku krievvalodīgo diskrimināciju. Pēc viņa aizturēšanas šī vide saņēma publisku Jelgavas domes deputātu atbalstu.

2025. gada 26. novembrī VDD uzsāka lietu Nr. 18400005425 aizdomās par sankciju pārkāpšanu. Dienests konstatēja Guščina publikācijas Krievijas propagandas vietnē, kuru pārvaldīja ES sankciju sarakstā iekļauts fonds. 17. decembrī Guščinu aizturēja.

Guščins publicējās vietnē «Ritm Evrazii» (ritmeurasia.ru), kuru pārvalda «Stratēģiskās kultūras fonds». Fonds ES sankciju sarakstā iekļauts 2022. gada 16. decembrī. Tas jānošķir no «Pravfond», kura platformā Guščins arī uzstājās: tās ir divas dažādas organizācijas.

VDD vērtējumā publikācijās bija Krieviju slavinošas tēzes un Maskavas interesēm atbilstošas Latvijas okupācijas un Otrā pasaules kara notikumu interpretācijas. Šis darbs turpināja Guščina ilggadējo līniju: padomju okupācijas noliegšanu, Latvijas apsūdzēšanu «rusofobijā» un «neonacismā», tās valstiskuma diskreditēšanu.

Apsūdzība celta saskaņā ar Krimināllikuma 84. panta pirmo daļu — par sankciju pārkāpšanu. Šī norma paredz brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem.

Deputātu personiskais galvojums

Par Guščinu personiski galvoja trīs Jelgavas domes deputāti, kuri ievēlēti no «Suverēnās varas» (SV) un «Apvienības Jaunlatvieši» (AJ) saraksta: Andrejs Pagors, Maksims Galkins un Valentīna Kudrjavceva.

Pagors, «Latvijas Krievu savienības» valdes loceklis, publiski pasniedza galvojumu kā partijas deputātu kopīgu lēmumu. «Visi mūsu partijas — Latvijas Krievu savienības — deputāti parakstīja iniciatīvu par personisku galvojumu par Viktoru Ivanoviču Guščinu,» viņš paziņoja sociālajos tīklos.

Šajā paziņojumā redzama saikne starp SV/AJ vēlēšanu sarakstu un «Latvijas Krievu savienību»: pašvaldības deputātu mandātus ieguvušie politiķi pauda atbalstu Guščinam, bet Pagors viņu rīcību pasludināja par savas partijas iniciatīvu. Personiskais galvojums vienlaikus kļuva par publisku partijas solidaritātes žestu.

2026. gada 2. septembrī pēc gandrīz deviņiem apcietinājumā pavadītiem mēnešiem Rīgas pilsētas tiesa Guščina apcietinājumu aizstāja ar nodošanu policijas uzraudzībā un aizliegumu izbraukt no valsts. Tiesas ņemto vērā apstākļu vidū bija trīs personu galvojumi. Prokuratūra norādīja uz bēgšanas risku uz Krieviju. Aizstāvība atsauca uz vecumu, diabētu, mājokli Latvijā un nepieciešamību palīdzēt 95 gadus vecajai mātei.

Guščina atbalstītāji drošības līdzekļa maiņu pasludināja par uzvaru pār «politisko vajāšanu». Apsūdzība palika spēkā. Pagora publiskais paziņojums rāda, kā atbalsts sankciju lietā apsūdzētajam kļuva par partijas darba kārtības daļu. Krievijas «tautiešu» infrastruktūras organizētājs ieguva atbalstu Latvijas pašvaldībā ievēlēto pārstāvju vidū.

³⁰ Dokuments Nr. 41.

³¹ Dokuments Nr. 41.

Konference vēstniecības kontrolē

Latvijā darbojošos Krievijas tautiešu organizāciju VIII konferences, kas notika 2015. gada 27. jūnijā Rīgas Maskavas namā, arhīvs rāda Guščina lomas patieso mērogu. Dokumentos viņš norādīts kā Latvijas Sabiedrisko organizāciju padomes koordinators un Krievijas tautiešu Pasaules koordinācijas padomes loceklis. Materiālus tika ierosināts sūtīt uz viņa e-pastu. Viņš sadalīja kvotas, veidoja sekcijas un gatavoja noslēguma politiskos dokumentus.

Darba plānā bija norādīts «257 cilvēki + mediji + viesi». Saskaņā ar NVS valsts institūta datiem konferencē ieradās 234 delegāti no 103 organizācijām un 28 mediju pārstāvji. Koordinācijas padomes sastāva projektā ir zīmīgas piezīmes: Vladimirs Sokolovs «ieteikts no OVP, atbalstīts no vēstniecības», Vladu Bogovu ieteicis Guščins, bet pašam Guščinam paredzēta atbildīgā sekretāra loma.

Guščinam uzdeva sagatavot paziņojumu «Par rusofobiju kā Latvijas Republikas valsts ideoloģiju». Krievijas vēstnieks Aleksandrs Vešņakovs viņam pasniedza piemiņas medaļu Vladimira Putina vadītās organizācijas komitejas «Uzvara» vārdā. Krievijas diplomātija publiski atzinīgi novērtēja organizatoru, kurš veidoja pret Latviju vērsto apsūdzību politisko valodu.

Viens naratīvs, dažādas platformas

2015. gada novembrī «Pravfond» publicēja Guščina ziņojumu, piesakot viņu kā Maskavā notikušā Pasaules tautiešu kongresa dalībnieku. Viņš padomju okupāciju dēvēja par «mītisku», apsūdzēja Latviju un Ukrainu neonacismā un atsaucās uz Krimu, DTR un LTR kā «pašnoteikšanās» piemēriem.

2022. gada 14. oktobrī, jau pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā, Guščins videosakaros uzstājās Krievijas Militāri vēsturiskās biedrības forumā Kaļiņingradā. «Dārgie draugi, es pārstāvu Latviju,» viņš iesāka. Pēc tam padomju okupāciju nosauca par «pirmo viltojumu», sasaistīja Latvijas vēstures interpretāciju ar Gebelsa propagandu un paziņoja, ka Latvijas valsts ideoloģija sastāv no «rusofobijas un neonacisma». Baltijas valstis viņš raksturoja kā NATO militāru placdarmu pret Kaļiņingradu.

Septiņu gadu laikā formulējumi gandrīz nemainījās. Mainījās platformas — Maskavas nams, «Pravfond», Krievijas Militāri vēsturiskā biedrība —, bet Guščins saglabāja vienu līniju. 2015. gada dokumenti rāda, kā šī retorika veidojās ar Krievijas vēstniecību saistītajā «tautiešu» infrastruktūrā. 2026. gada deputātu galvojums šim stāstam pievieno pašvaldības līmeni: Guščinu publiski atbalstīja politiķi, kuri ieguvuši mandātus Latvijas pašvaldībā.

7. Rīga Waterfront

Kapitāls bez varas un peļņas

SIA RIGA WATERFRONT INVESTMENT HOLDINGS 2026. gada 15. jūlija statūti nostiprināja neparastu kapitāla sadalījumu. SIA RIGA WATERFRONT pieder 20 776 A kategorijas kapitāldaļas — aptuveni 0,65 procenti no nominālā kapitāla —, taču tai ir 100 procenti balsu un ekskluzīvas tiesības uz peļņu. Trīsdesmit divi ārvalstu investori ieguldīja 3,2 miljonus eiro un saņēma 99,35 procentus kapitāla B kategorijas kapitāldaļu veidā, kas nedod balsstiesības un tiesības uz dividendēm.³²

Likvidācijas gadījumā B kategorijas kapitāldaļu īpašnieki var pretendēt uz izmaksu nominālvērtības robežās, savukārt atlikusī vērtība pienākas A kategorijas kapitāldaļu īpašniekam.³³ Investoru ieinteresētībai šādā struktūrā nepieciešams skaidrojums: viņi nodrošina gandrīz visu kapitālu, taču nepiedalās ne pārvaldē, ne peļņas sadalē.

No 2026. gada maija līdz septembrim B kategorijas investoru skaits pieauga no 23 līdz 32. Deviņi jauni dalībnieki katrs ieguldīja 100 tūkstošus eiro. Reģistrācijas datus norādīti Leifa Ahmed Ismail Mahmoud Abu un Atta Salama Salaman no Jordānijas; Mohammed Abdul Kareem un Muhammed Sayid Manakkandathil no Indijas; Mehmet Ali Bas un Mustafa Unal no Turcijas; Syed Zohaib Rahman no Pakistānas; Fadi Shaman Zeadeh no Sīrijas un Vanuatu pilsonis Seyit Bilali Bilgic.³⁴

Investīcija kā migrācijas produkts

Imigrācijas starpnieki Golden Visa Latvia, Latvia Sotheby's International Realty un Metrolux reklamē dalību Rīga Waterfront uzturēšanās atļaujas iegūšanas kontekstā. Metrolux piedāvā rezervēt dzīvokli un ieguldīt 100 tūkstošus eiro Rīga Waterfront Investment Holdings, lai iegūtu pamatu atrasties ES jurisdikcijā būvniecības laikā.

Pirmais B kategorijas investors Ričards Vazs ieguldīja 100 tūkstošus eiro un vienā no posmiem turēja gandrīz 82,8 procentus sabiedrības nominālā kapitāla bez balsstiesībām.³⁵ Ieguldījuma apmērs jau no paša sākuma bija nodalīts no korporatīvās varas.

Lēmumu par uzturēšanās atļaujas izsniegšanu pēc likumā paredzētajām pārbaudēm pieņem Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde. VDD gada pārskatā sniegti dati par investīciju uzturēšanās atļaujām kopumā: 2025. gadā dienests pārbaudīja 698 pretendentes — 284 investorus un 414 viņu ģimenes locekļus. 325 pieteikumu iesniedzēji izmantoja ieguldījumus uzņēmumu kapitālā. Pārbaudīto vidū bija 199 Turcijas pilsoņi, 50 Indijas pilsoņi un 24 Pakistānas pilsoņi. 15 gadījumos pēc VDD ieteikuma uzturēšanās atļauju neizsniedza; vairākiem pieteikumu iesniedzējiem konstatēja slēptu Krievijas pilsonību.

³² Dokuments Nr. 5; Dokuments Nr. 28.

³³ Dokuments Nr. 5.

³⁴ Dokuments Nr. 30; Dokuments Nr. 28; Dokuments Nr. 4.

³⁵ Dokuments Nr. 29.

Galvenais jautājums par Riga Waterfront modeli: ko tieši dalībnieks par 100 tūkstošiem eiro pērk — investīciju aktīvu vai iespēju pretendēt uz uzturēšanās atļauju? Starptautisku reklāmas sasaista ieguldījumu ar migrācijas priekšrocību, savukārt uzņēmuma dokumenti izslēdz investora līdzdalību pārvaldē un peļņā.

Šlesera un Šķēles ģimenes

No 2024. gada 28. marta līdz 2025. gada 29. jūlijam mātesuzņēmuma SIA RIGA WATERFRONT padomē bija Edvards Šlesers, Aināra Šlesera dēls. Pirmo B kategorijas kapitāldaļu paketi 100 tūkstošu eiro vērtībā reģistrēja 2025. gada 15. jūlijā — laikā, kad Edvards Šlesers vēl bija padomē.³⁶

2025. gada 29. jūlijā Edvardu Šleseru nomainīja Madara Šķēle-Dupate, bijušā Ministru prezidenta Andra Šķēles meita.³⁷ Pirmās B kategorijas kapitāldaļas parādījās laikā, kad mātesuzņēmuma pārvaldē piedalījās Šlesera ģimene; pēc tam vietu padomē ieņēma Šķēles ģimenes pārstāve.

Projekta saikne ar politiku ir izsekojama pēc padomes sastāva un Aināra Šlesera publiskās lomas.

8. Vadības centri un starptautieki

Prezidenta administrācija un diplomātiskais korpuss

Frontier Review vērtējumā Krievijas Federācijas prezidenta administrācija stratēģiskā līmenī koordinē operācijas pret Rietumvalstīm, tostarp Latviju. Krievijas Ārlietu ministrija un diplomātiskais korpuss organizē nemilitāras ietekmes operācijas.

2025. gada augustā iepriekšējo Starpreģionālo un kultūras sakaru ar ārvalstīm pārvaldi aizstāja Stratēģiskās partnerības un sadarbības pārvalde. Baltijas virzienu jaunajā struktūrā pārrauga trešās klases valsts padomnieks Vladimirs Balobajevs. Viņa iepriekšējā darbība bija saistīta ar Kaļiņingradu, Austrumeiropas pētījumiem un projektiem, kas strādāja ar Krievijas informatīvo darba kārtību Baltijas valstīs.

Balobajeva biogrāfija rāda kadru pēctecību starp akadēmiskajiem centriem, valsts fondiem, mediju projektiem un prezidenta administrāciju. Šī sistēma veido informatīvo darba kārtību un nodrošina platformas cilvēkiem, kuri Maskavā uzstājas kā «Latvijas eksperti». Tajā ietilpst Konstantīna Zatuļina NVS valstu institūts, Krievijas Militāri vēsturiskā biedrība, fonds «Vēsturiskā atmiņa», Ārlietu ministrijas Diplomātiskā akadēmija, Rossotrudničestvo un «Pravfond». Ar šo organizāciju starptautību tiek izplatītas tēzes par to, ka padomju okupācijas nav bijis, un par «nacisma atdzimšanu» Baltijas valstīs; to platformās uzstājas no Latvijas aizbraukušie aktivisti.

Krievijas vēstniecība Rīgā

Pēc Krievijas diplomātiskās misijas samazināšanas vēstniecība turpina organizēt ietekmes pasākumus, atbalstīt aktivistus un izplatīt Kremlim izdevīgu vēstures interpretāciju.

Pirmais sekretārs Igors Sorokopuds izmeklēšanas materiālos figurē kā iespējamais SVR darbinieks. Viņa izglītība ir saistīta ar Aizsardzības ministrijas Militāro universitāti un Ārējās izlūkošanas akadēmiju, bet profesionālais ceļš — ar diplomātisko darbu Teherānā un turpmāko norīkošanu uz Latviju.

2026. gada 18. septembrī Jūrmalā, adresē Bulduru prospekts 17 k-1, notika restorāna Jūras Pērle atklāšana. Viesus uzņēma Emmanuils Grinšpuns (Emmanuil Grinshpun) — SIA Jūras Pērle Restaurant & Cafe patiesais labuma guvējs un vienīgais valdes loceklis.³⁸

Telegram kanāls Monroe Live (https://t.me/monroe_live/1612) viesu vidū atzīmēja Nikolaju un Jeļenu Ūlanovus. Pasākumā piedalījās arī Ainārs Šlesers. Kanāls pievērš uzmanību Ūlanovu saiknei ar Airline Support Baltic (ASB) un atgādina, ka Šlesers iepriekš bija redzams uzņēmuma angārā savas vēlēšanu kampaņas materiālos.



Jūras Pērle atklāšana kļuva par vēl vienu uzņēmēju aprindu saskares punktu: Voronežas uzņēmējiem, kas saistīti ar aviācijas biznesu, un Riga Waterfront dalībniekiem.

³⁶ Dokuments Nr. 25; Dokuments Nr. 29.

³⁷ Dokuments Nr. 24; Dokuments Nr. 25.

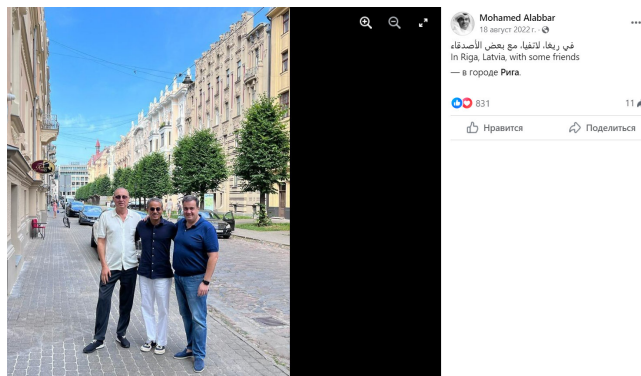
³⁸ Dokuments Nr. 38.



Jeļena un Nikolajs Ulanovi Jūras Pērle. Avots: Jūras Pērle Facebook lapa

Savā LinkedIn profilā (<https://www.linkedin.com/in/emmanuil-grinshpun-59198412/>) Grinšpuns norāda, ka kopš 2022. gada jūnija strādā pilnu slodzi Riga Waterfront amatā Principal. Darba vieta — Rīga. Jau 2022. gada 18. augustā Mohameds Alabars (Mohamed Alabbar) Facebook publicēja fotogrāfiju no Rīgas, kurā

viņš redzams kopā ar Leonīdu Esterkinu un Emmanuilu Grinšpunu. Attēls ievietots Kompromat.lv publikācijā.

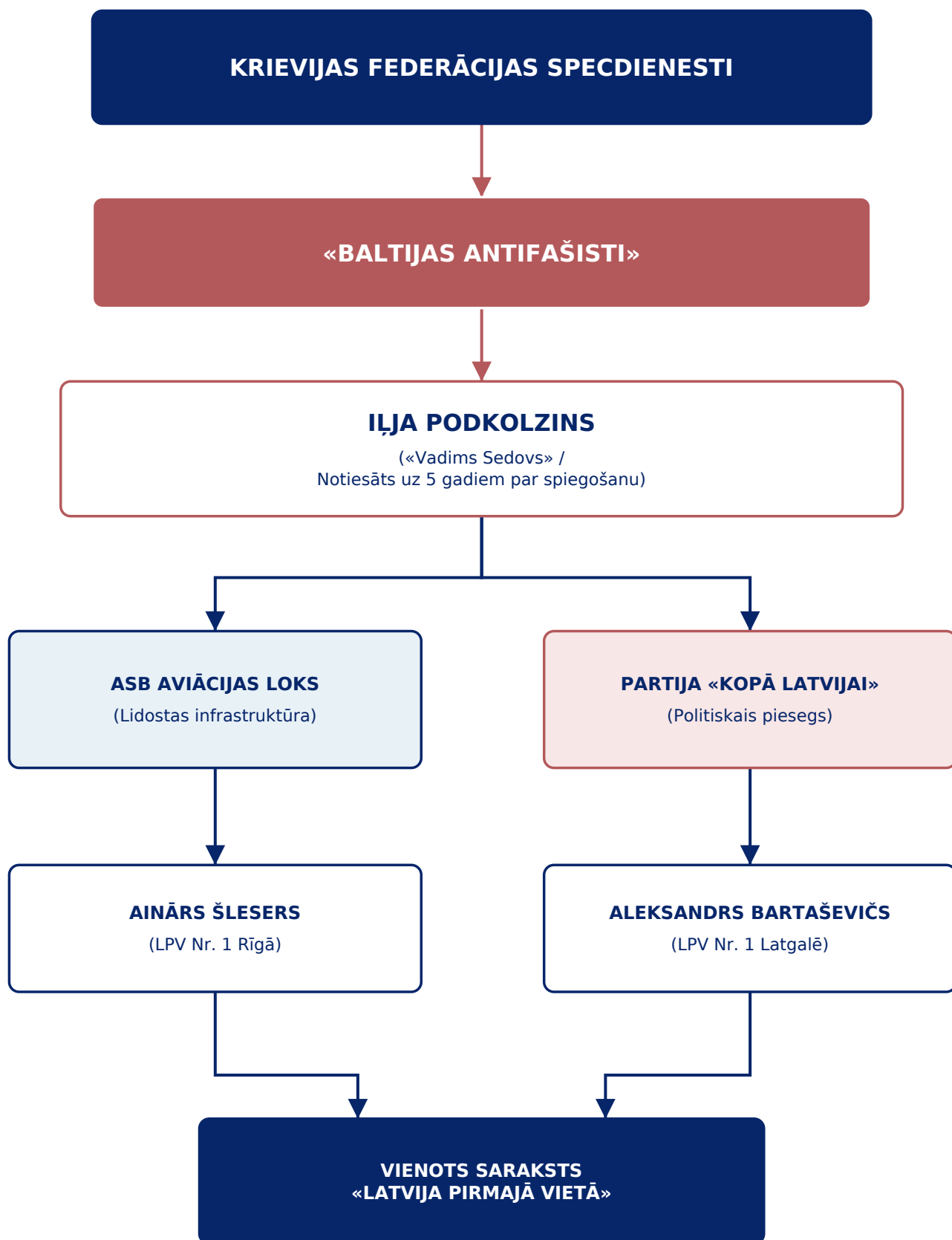


Arī Esterkins bija viesu vidū Jūras Pērle atklāšanā.³⁹

Riga Waterfront gadījumā šīm saiknēm ir korporatīvs pamats. SIA RIGA PORT CITY pieder apbūves zeme Andrejsalā — teritorijā, kas vēsturiski saistīta ar Šlesera, Šķēles un Esterkina ģimeņu uzņēmējdarbības interesēm.

Šlesera, Esterkina, Grinšpuna un Ulanovu klātbūtne vienā pasākumā papildina priekšstatu par kontaktiem starp divām Frontier Review jau aplūkotajām uzņēmēju aprindām — Riga Waterfront un Airline Support Baltic.

³⁹ Tālāk ievietotais attēls: Mohamed Alabbar 18.08.2022. Facebook publikācijas ekrānuzņēmums.



Izmantošanai gatava infrastruktūra

Izdevuma materiāli atklāj vairākus ietekmes līmeņus. Krievijas valsts struktūras nosaka mērķus: vājināt atbalstu Ukrainai, šķelt sabiedrību, mazināt uzticēšanos NATO un atgūt ietekmi uz Latvijas iekšpolitiku. Diplomātiskās, akadēmiskās un «tautiešu» organizācijas pārvērš šos mērķus propagandas tēzēs, pasākumos un starptautiskās sūdzībās. Telegram tikli atrod izpildītājus informācijas vākšanai un konkrētām darbībām. Politiskajā un komerciālajā vidē krustojas Krievijas kapitāla intereses, piekļuve infrastruktūrai un migrācijas mehānismi.

Podkolzins apvienoja administratīvo pieredzi, aviācijas saiknes un partijas statusu ar darbu GRU labā. ASB vēsture atklāj Rīgas infrastruktūras lomu Krievijas īpašnieku starptautiskajā aviācijas biznesā. «Baltijas antifašisti» demonstrē attālinātās vervēšanas un spiediena uz kritiķiem mehānismu. Guščina arhīvs rāda, kā Krievijas vēstniecība piedalījās «tautiešu» vides veidošanā. Rīga Waterfront dokumenti atklāj korporatīvu modeli, ko starpnieki pārdod kā migrācijas produktu. Aviācijas un nekustamo īpašumu attīstīšanas stāstos par komerciālo interešu publisko virzītāju kļūst Šlesers. Viņa savienība ar Bartaševiču ir nostiprināta, piedaloties vēlēšanās no LPV: abi ir partijas apgabalu sarakstu pirmie numuri. Tādējādi Podkolzina aviācijas saiknes un partijas karjera aizved līdz diviem vienas vēlēšanu alianses līderiem.

Izmeklēšanas kopīgais priekšmets ir noturīgi kanāli, sakrītošas intereses un cilvēki, ar kuru starpniecību var

iegūt informāciju, piekļuvi vai politisko atbalstu. Tieši šīs saiknes ir jāpēta tālāk.

Četri apdraudējuma virzieni

Informatīvais virziens ir vērsts uz uzticēšanos. VDD, prokuratūra, tiesas, Saeima un Latvijas sabiedrotie tiek attēloti kā patvaļas un apdraudējuma avoti. Apsūdzētie pārtop par upuriem, bet Krievijas agresija pazūd no diskusijas.⁴⁰

Infrastruktūras virziens ir vērsts uz piekļuvi. Lidostas, aviācijas uzņēmumi, dzelzceļš, enerģētika un militārās palīdzības loģistika sniedz ziņas, kas nepieciešamas diversiju un militāro operāciju plānošanai.

Finanšu virziens izmanto sarežģītas uzņēmumu ķēdes, starpniekus un trešās valstis. 2025. gadā VDD uzsāka 22 lietas par iespējamiem sankciju pārkāpumiem. Dienests atsevišķi brīdina par riskiem darījumos ar Āzijas un Tuvo Austrumu valstu starpniecību, viltotiem dokumentiem un ekonomiski nepamatotiem piegādes maršrutiem.

Politiskais virziens pārvērš ekonomiskās intereses un informatīvās tēzes valsts lēmumos. Ietekme sasniedz rezultātu, kad Maskavai izdevīgas nostājas sāk atkārtot Latvijas politiķi, bet ar viņiem saistītie projekti saņem administratīvu vai publisku atbalstu.

Frontier Review turpinās pētīt pirmajā izdevumā identificētos finansējuma avotus, korporatīvās saiknes un politiskos lēmumus.

PIEEJAMS PILNAJĀ VERSIJĀ